

DAROVANA RIJEČ, SLIKA I IGRA

Ivan Golub, *Prijatelj Božji, Naprijed, Zagreb, 1990.*

Drago Šimundža

Znanstvenik, teolog i pjesnik, prof. Ivan Golub sve češće poseže za tzv. *posrednim žanrom*, koji u sebi ujedinjuje teološko-biblijsku refleksiju, psihološku neposrednost i umjetnički izričaj. Uz čitav niz manjih i dužih djela tog nadahnuća koncem prošle godine zagrebačko poduzeće Naprijed izdalo mu je novu zbirku, u koju je, kako kaže, uvrstio »novo i staro«, novih i starijih tekstova, sustavno svrstanih u tri poglavlja oko tri ključne riječi, bolje, tri biblijska toposa: *riječ, slika i igra*.

Autor počinje s *riječju*: jer, u početku bijaše Riječ... Logos, još sadržajniji od dnevnog poimanja riječi. Baš ta i takva Riječ, koja u teološkom shvaćanju asocira na Krista, a u filozofsko-umjetničkom na puninu logičnosti i smisla, na pratemelj i iskonsku odrednicu harmonije i misli, reda, zakonitosti i ljepote... temeljna je inspiracija ove zanimljive knjige. Radi se o Božjoj Riječi i riječi, pisanoj i Utjelovljenoj, koja sinkronizira povijest i vrijeme, očituje Božju prisutnost i otkriva čovjeku njegovu iskonsku dimenziju Slike...

To prvo poglavlje mozaično tkano u biblijsko-teološkoj viziji, s mnogim ekskursima i poetskim metaforama, a opet znanstveno i umjetnički podređeno glavnoj ideji: intimnoj vezi i prijateljstvu između Boga i čovjeka, kratka je ali vješto izrađena poruka (i pouka) o *darovnoj riječi*, o Božjem govoru čovjeku. U njemu se teološka misao prelijeva u proročku viziju i umjetničko nadahnuće te tako višestruko djeluje, u svojoj objektivističkoj i intimističkoj ponesenosti. Čitatelj s lakoćom prati poetično a konzistentno tkanje i, slijedeći inspirativnu intimnost Božjeg i ljudskog prijateljstva, otkriva u sebi Prijatelja u njegovoj imanentnoj i transcendentnoj blizini.

Drugi je dio logičan nastavak prvoga: riječ je o *darovanoj slici*. Ponovno se redaju mozaični prilozii, nadahnuti na Božjoj Riječi i ljudskoj intimi, na naravnoj mudrosti i objavi: čovjek je Božja slika. Zato onaj iskonski zov za onim koji mi je *intimniji od mene samoga*. Zato ljubav i solidarnost među ljudima. Zato s nama i u nama Božja prisutnost, slika i prijateljstvo. U svakom čovjeku. No, najpotunije u Bogo-čovjeku:

»Obnavljajući čovjeka sliku Božju, dakle prisutnost Boga u čovjeku iliti prijateljstvo s čovjekom, Bog se pokazao ne tek u grmu što ne izgara, nego i u čovjeku; sam je postao čovjekom.« (str. 153).

Teologija je snažno izražena u Golubovim razmišljanjima, ali je istodobno u svojoj poruci prozračna i vrlo kreativno utkana u sliku i riječ, tako da se sve skupa doimlje kao jedinstveno svjedočanstvo Pisma i nadahnuća, povijesti i osobne sudbine, teologije i psihologije, pjesnički i teološki poneseno.

Možda je najzanimljiviji ili, ako hoćete, najizazovniji treći dio: *Homo ludens imago Dei*. Čovjek je i u svojoj igri slika Božja. Riječ je o različitim ljudskim stvarnostima od igre do sanjarije, od smijeha do umjetničke imaginacije, šale i humora... I u tome je čovjek slika svoga Stvoritelja. Zanimljivo je pratiti, kako to autor shvaća i doživljava, odnosno kako tumači i povezuje. Otkriva nam jednu novu dimenziju teološkog prodora u antropološku zbilju i ljudsku psihu, u čovjeka, koji u najtananimijim nitima svoje naravi uočava stvarnost i prisutnost Prijatelja. U toj stvarnosti i sam shvaća svoje prijateljstvo: postaje *Prijatelj Božji*.

Knjiga je, doista, zanimljiva. Stilski i sadržajno. Očituje nove mogućnosti Riječi u njezinoj aktualizaciji i privlačnosti. Upućuje na jedan novi stil koji u sebi sabire znanje i umjeće, biblijsko-teološku akomodativnost, misao i snagu Pisma. Istinsko je obogaćenje.